

АЛЕКСАНДЪР ШАЛИМОВ
ГРЕШКАТА НА НОЕЛ
ЖИРОДУ

Превод от руски: Невяна Кънчева, 1975

chitanka.info

Това започна само няколко дни преди смъртта му... А впрочем може ли да се твърди, че той е умрял, щом аз?... Той, аз... Винаги започвам да се обърквам, когато мисля за него. Професор Жироду без колебание се съгласи на този опит... Поне така твърдят сега. Вероятно е почувствувал, че краят му приближава... Професор Ноел Жироду, това съм аз... По-точно той стана аз, след като умря.

Моят свят е ограничен от четирите стени, апаратурата, приборите. Дори може да се каже, че аз съм част от всичко това... Главната, естествено... Най-главната част. И още нещо: когато започнах да се осъзнавам, той беше още жив, чувствуваше, мислеше. Великият Жироду! Ами че той в мое лице намери истинското безсмъртие.

Помня как старшият лаборант Джуд Асперс, който дежури при него през последната нощ, се опитваше да го успокои:

— Всъщност, драги професоре, вие няма защо да се вълнувате — каза Джуд, — когато това стане, вие пак ще си останете при нас. Ето — той показа стативите с електронна апаратура — сега имате вечна, твърда обвивка и следователно...

Ноел не му даде да завърши:

— Боже мой, какъв сте, Джуд! — изхриптя той. — Как съм ви търпял толкова години!

И изведнъж си спомни за единицата, която трябваше да пише на Джуд още през втория семестър в института. Тогава в науката щеше да има един дръвник по-малко.

Сега аз не мога да се оплача от липса на време. Шест часа в денонощието почивам. Нещо като сън при усилен кислороден режим. Това помага за регенериране на мозъчното вещество. Шест часа — това е мое право. Така е записано в завещанието на Ноел — шестчасов работен ден и шест часа почивка. От завещанието този пункт е пренесен в статута на лабораторията. Останалите дванадесет часа не са уговорени в статута. През тези часове в моята лаборатория няма никого. И аз мога да си мисля за каквото си искам.

Моето превъзходство над предишния Ноел и над всички останали е поразително. Сам не преставам да се учудвам! Супермозък! Супермозък, натъпкан с гениалните мисли и заблуждения на моя починал двойник. Но съвсем не мисля да се задоволя с постигнатото. Аз ще отида по-далеч от него... Смущава ме само моят обем. Може би

е големичък... И цялата тази апаратура наоколо... Но аз ще измисля нещо. Време има — цяла вечност. Главното е, че аз мисля, значи съществувам. Дълбока мисъл, не е ли така? Впрочем аз не съм уверен дали тя не се е появила вече по-рано в някой друг мозък...

Всъщност Ноел Жироду беше дяволски ограничен професор. Той не признаваше нищо освен математиката, физиката на високите енергии и теорията на единното поле, с които без особени резултати се беше занимавал цял живот.

Неудобно ми е, когато чуя нещо, за което гениалният старец не е имал и понятие. Например вчера един от лаборантите спомена за Шекспир. Порових се в паметта — абсолютно нищо. По-късно по коментарите на новата лаборантка аз се досетих: Шекспир, това е доста известен литератор, работи в областта на драматургията на ужасите. Изглежда, пише и сценарии за детективски филми. А Ноел Жироду не е ходил на театър петдесет години, киното той изобщо не признаваше, телевизията смяташе за безсмислено губене на време.

Ето че се налага сега сам да се грижа за своето усъвършенстване. Между четири стени това не е лесно... Но пък и с това, което ми е оставил в наследство горкият Ноел, е срамно да отивам във вечността. Някои упорито ме отъждествяват с него. Особено този тъпак Джуд Асперс. Изобщо той твърде много си позволява. Всяка сутрин, когато влиза в лабораторията, се обръща към мен с една и съща глупава фраза:

— Добро утро, старче Ноел, как спа?

Подобна фамилиарност е просто възмутителна. Той никога не би се осмелил да разговаря така с живия Ноел. Нали зная как се държеше Асперс пред него. Джуд е учудващо нетактичен. Вчера например той хвърли поглед към контролните уреди и внезапно, намигайки, каза:

— Пак лошо настроение, старче?

Мога да поискам да махнат Джуд... Впрочем не. Този тъпак може още да потрябва. Хрумна ми една идея... Авантюра естествено, но трябва да се има предвид...

Странно, че днес той закъсня. Вече е десет часа... Аха, ето го и него.

— Добро утро, старче Ноел. Как спа?

— Слушайте, Джуд! Не бихте ли могли да измислите нещо друго за поздрав?

— О, ледът се пропука. Професорът благоволи да отговори. Аз съм развълнуван и поласкан.

— Слушайте, Джуд! Не ви ли се струва, че моето положение в тази лаборатория не ви дава основание за подобна, хм... фамилиарност?

— Кое именно положение имате предвид, професоре? Положението на вашите мозъчни гънки в хладилната камера или опаковката на мислите на стария Ноел във вашите мозъчни гънки?

— Вие сте нахален, Джуд. Прекрасно разбирате какво имам предвид. Не смейте повече да разговаряте с мен.

— За съжаление, професоре, това не е възможно. Ние с вас трябва да поддържаме постоянен контакт на работна основа. Вие знаете това не по-зле от мен. А що се отнася до формата на обръщението... Това тук не е светски салон.

— Все пак аз настоявам...

— По-добре вие по-малко настоявайте, а повече работете.

— Какво? Как смееш ти, хлапак такъв!...

— Е, е, по-тихо! Аз мога и да ви намаля кислородния режим. Извинявайте, разбира се... Нерви... Момент, професоре, само да глътна един валекардин... Докъде бяхме стигнали? Имайте предвид, че не съм се уговорил относно работата. Вчера имаше научен съвет съвместно със Съвета на директорите... По предложение на професор Пърси Тизвуд в протокола записаха, че добивът е нула. Вашият научен добив...

— Но как така?... Че Тизвуд трябва да разбере... Аз съм тук само от една година... А Ноел четиридесет години... И при него не се получи нищо. Да се създаде единна теория на полето — за това и вечността няма да стигне!

— Професор Тизвуд и Съветът не искат от вас единна теория на полето. И без това тя сега някому не е нужна. Но вие отказвате да решавате други задачи.

— И Ноел отказваше.

— Но той беше Ноел.

— А, според вас, аз кой съм?

— Вие ли? Искате ли да знаете моето мнение?

— Е, да допуснем...

— Вие сте несполучлив експеримент. Някой си искаше да запази за човечеството интелекта на Ноел, а се получи...

— Какво се получи? Продължавайте!

— Получи се, каквото се получи...

— Вън!

— Вие наследихте уменията да се защищавате, а виж, за другото...

— Вън отгук!

— Добре, аз излизам, а вие, професоре, помислете през свободното си време... Какво ще стане с вас, ако закрийт лабораторията.

— Как... да закрийт?

— Ей така. Вие в своята наивност не можете да си представите в какво сте се забъркали.

И той излезе, хлопвайки вратата.

Не скривам — отначало се разстроих. Та нали, ако закрийт лабораторията, ще изключат и хладилната уредба, ще изключат тока... Аз трескаво започнах да търся изход... Все трябва да има някакъв изход!

Джуд се върна след един час. Беше мрачен. Без да гледа към мен, заложи няколко листа в приемника за информация.

— Помолиха да се заемете с тази проблема, професоре. Да се направи анализ и утре до 12 часа да се дадат препоръки.

Мислено се тресях от бяс така, че контролните лампи на таблото започнаха да мигат. След това светна червен сигнал — „емоционално претоварване“.

Джуд мълчаливо погледна към таблото и повдигна рамене. С трясък изгоря един предпазител. Изведнъж ми олекна. Джуд поклати глава, стана, протегна се и без да бърза, подмени предпазителя.

— По-добре да бяхте решавали задачата.

Не знам как се съдържам... Ако можех, непременно бих го ударил по самодоволната мутра... И в този момент изведнъж си спомних... за своята идея... Дали да се опитам да я осъществя? Но как?... Моят мозък, по-точно всичко онова, което аз бях, заработи с трескава бързина. Да, разбира се, има изход... Великолепен изход... Разбира се, рискован... Но кой велик опит не е риск?

— Задачата е решена, Джуд — колкото може по-меко казах аз, — за съжаление получиха се много варианти. Бъдете любезен, включете спомагателната ЕИМ — искам да уточня някои неща.

— О-хо — каза Джуд, крайно изненадан, — това е вече друг разговор...

Той веднага изпълни молбата ми и даже регулира кислородния режим.

— Благодаря, драги — казах аз, — достатъчно. Сега е добре.

Вероятно Джуд подозря нещо, защото ме погледна изпитателно. Впрочем той се въздържа от коментари и се зае внимателно да изучава показанията на контролните измерителни уреди. Като не откри нищо подозрително, той отново се разположи до пулта за управление и зачака.

Аз отдавна бях готов, при все това го накарах да чака около един час. През това време успях да натрупам доста солиден статистически заряд в пластините на външния кондензатор на ЕИМ.

— Готово — казах аз, — получите резултата, Джуд.

Той пое листовите от подаващото устройство, пробяга с поглед и като че ли остана доволен.

— Не е лошо, старче. Все пак бива те за някои работи.

Аз не приех предизвикателството. Не ми беше до това. Така се вълнувах, че лампичката „емоционално претоварване“ пак светна. Вълнението можеше да ме издаде и да провали всичките ми планове.

За щастие Джуд по друг начин изтълкува вълнението ми.

— Уморихте се, Ноел — забеляза той съвсем приятелски. — Не бива така да се вълнувате. Всичко ще бъде добре. Ние още ще пореботим заедно. Само бъдете умен...

— Глупости! — казах аз, колкото може по-спокойно. — Празна работа. Съвсем не се уморих. Тази ЕИМ... Колко пъти молих да я подменят. У нея нещо с обратната връзка не е в ред. Моля Ви, Джуд, изключете я по възможност по-бавно, за да не ме обезпокои много.

— О'кей, ще я изключа така, че нищо няма да почувствуващ, старче.

Той сложи пръсти на никелираната ръчка на регулатора.

„Ето сега...“ Аз напрегнах цялата сила на волята си.

По правилата — при включване на ЕИМ — Джуд трябваше да сложи специални ръкавици. Аз знаех, че той никога не прави това. И

сега неговите с нищо незащитени пръсти притискаха никелираната ръкохватка.

— Моля, по-внимателно, Джуд! — извиках аз.

Без да изпуска ръчката, той бързо се обърна към мен и се допря с другата ръка до блестящия метал на облегалото на креслото. Аз дори не се надявах на такъв успех.

— Ее, що за нежности — започна Джуд, — ето аз...

Той не можа да се доизкаже. Тялото му се разтресе под мощния разряд на тока като в най-силна треска. Видях, че той конвулсивно се мъчи да освободи ръцете си от облегалката и от ръчката, но не може. Това продължи няколко секунди. След това краката му се подкосиха, той меко седна на постлания с бели плочки под. Главата му падна на гърдите. Той увисна на разперените си ръце, почти докосвайки с чело пода.

Стана ми страшно.

„Ами ако това е краят?... Ако токът се е оказал много силен?“

Впрочем нямаше време за размишления. Всеки момент можеше да влезе някой от лаборантите.

След половин час всичко беше свършено... То се оказа по-просто, отколкото предполагах... Какво щастие отново да почувствуваш тяло, което ти принадлежи. Дори ако то е неподвижно. Колко месеци бях лишен от това чувство.

Очите ми бяха затворени, но аз си представях ясно положението: дясната ми ръка е на регулатора на ЕИМ, лявата — върху облегалката на стола. На няколко сантиметра от лицето ми — белите плочки на пода. Ясно усещах излъчваната от тях прохлада. Само да не разбия лицето си в тези плочки. Джуд Асперс беше красив момък и съвсем не ми се искаше още с първите стъпки да развалям профила му... Още повече че сега той е мой... Бедният! Неговият интелект вече се пресели в онова, което някога беше вместилище за мозъка на Ноел. Той и не подозира в какъв капан попадна. Интересно как ще се държи. Изглежда, скандалът няма да бъде в негова полза. Трябва да му се даде възможност добре да помисли и да привикне. Цялото превключване отне не повече от три минути. Капацитетът на хладилната уредба и цялата останала апаратура са изчислени специално за мен. За мислите на бедния Джуд ще бъде повече от просторно в тази апаратура. Интересно какво го е привлякло към научна дейност? Та по развитие

на мислене той е бейзболист със средна квалификация. Ужас и негодувание те обхващат при мисълта, че такива проникват в науката... Изключвам се... край!

* * *

Генералният директор на Института по биофизика на мозъка Пърси Тизвуд вдигна учудено вежди:

— Полицейски комисар? При мен? Това сигурно е недоразумение. Кажете, че съм зает и... посъветвайте го да се обърне към заместника ми, професор Брики...

— Уви, сър. Той иска да разговаря с вас... Казва, че било много важно. Той — секретарката мис Перш се наведе до самото ухо на шефа — идва по делото на Джуд Асперс...

— Толкова по-добре... Кажете, че този Асперс отдавна не работи в нашия институт... Повече от две години...

— Казах му, сър.

— Е, и?

— Продължава да настоява.

— Това е възмутително... Аз съм зает, разбирате ли, зает... Е, добре... Поканете го в кабинета. Но го предупредете, че мога да му отделя само десет минути...

Два часа и половина по-късно, когато полицейският комисар напускаше кабинета на генералния директор, професор Тизвуд изпрати своя гост до вратата на приемната. С такава чест биваше удостояван само председателят на Националната академия, и то не винаги. Мис Перш при всичкото си самообладание се обърна. Тя скочи и направи няколко неуверени стъпки към масичката с вестниците, където лежеше униформената фуражка на комисаря.

Обаче професор Тизвуд я изпревари. Минавайки край масичката, той взе фуражката и сам я подаде на комисаря. Комисарят не оцени тази необикновена любезност. Той само кимна с бръснатата си глава и като протегна на професор Тизвуд широката ги червендалеста ръка, хрипливо каза:

— Значи утре в десет и половина.

— Добре — потвърди професор Тизвуд, — докарайте го утре в десет и половина.

Комисарят Смит вече се бе спуснал по широкото парадно стълбище в хола, а професор Тизвуд все още стоеше сред приемната. Явно той беше озадачен от нещо. А мис Перш добре знаеше, че в продължение на четиридесет години нищо на света не можеше да учуди Тизвуд. Значи... Значи станало е нещо невъобразимо, чудовищно, невероятно.

И като че ли в потвърждение на мислите ѝ професор Тизвуд промърмори:

— Невероятно... Съвсем невероятно. Но, от друга страна, по какъв начин е станало известно?... Мис Перш — обърна се той към секретарката, — позвънете, моля ви, в лабораторията, където се намира... хм, където се пази... е, с една дума, в лабораторията на Ноел Жироду. Кажете, че веднага ще слеза там...

* * *

Като изслуша дежурния лаборант, професор Тизвуд обяви, че иска да поговори с... — той се запъна — с... професор Жироду.

— На четири очи — добави той многозначително, вдигайки пръст, — надявам се, че ме разбирате?

— Но, сър — започна лаборантът, — съгласно правилника...

— Знам — побърза да го прекъсне професор Тизвуд, — и все пак настоявам... като генерален директор... — той сниши глас. — Обстоятелствата са изключителни и изискват пълна дискретност...

— Добре, сър, но моля ви за писмено разпореждане.

— Ето го...

Професор Тизвуд извади бележник от джоба си, надраска няколко реда и подаде листа на лаборанта.

— Благодаря... Освен това дължен съм да ви предупредя: работният ден на професор Жироду — лаборантът огледа пулта за управление, — работният ден завърши преди пет минути. Не знам дали той ще се съгласи на този разговор в извънработно време.

— Глупости... — щеше да каже Тизвуд, но замълча, спрял от изплашения жест на лаборанта.

— Исках да кажа — обясни той, — че разчитам на... любезността... на колегата Жироду... — професор Тизвуд хвърли бърз поглед към командния пулт. — Аз не съм чест гост в тази лаборатория... Освен това не съм свикнал два пъти да повтарям разпорежданията си!

— Извинете, сър!

Вратата след дежурния лаборант се затвори безшумно и професор Тизвуд остана насаме с командния пулт.

Професор Тизвуд смутено се покашля и погледна към разговорния екран. Но екранът мълчеше. По матовата му, леко изпъкнала повърхност бавно плуваха едва различими зеленикави ленти — знак, че разговорното и видеоустройството са включени.

— Ти без съмнение ме позна, Ноел — покашляйки се, каза Тизвуд. — Аз трябваше, разбира се, да намина насам и по-рано, но... толкова работа... Не можеш да си представиш... Задачите на института през последните години се увеличиха безкрайно, особено във връзка с проблемите, с които се занимаваш ти... Сега от тях се заинтересуваха... разни ведомства. Ти, знаеш, си просто юнак! Да... Разбираш ли какво говоря?

Екранът за момент рязко се освети, след което на неговата изпъкнала повърхност се появи черен надпис:

„Вероятно най-напред трябваше да се поздравим.“

— Ах, боже мой, извинявай, Ноел. Добър ден... Аз... аз... съм малко развълнуван... от нашата среща... Освен това стори ми се, че сме се виждали тук неотдавна... хм... хм...

Професор Тизвуд окончателно се обърка и млъкна.

Екранът мигна и на него се появи нов надпис:

„Това беше точно преди три години. Същинска дреболия в сравнение с онази вечност, която ми предстои.“

— Така е, Ноел! Ти си най-щастливият от мъртвите. Хм... хм... Исках да кажа — от безсмъртните. Как се чувствуваш?

Екранът остана празен.

— Виждаш ли, Ноел, ние с теб отдавна се познаваме... Ти естествено разбираш колко съм горд, че на най-близкия ми колега се падна тази чест... Разбира се, ти си я заслужил... Повече, отколкото кой да е от нас... Твоите трудове — това е класика... И всички ние се надяваме, че ти още неведнъж ще порaziш света с нови открития.

Може би дори още през живота на сегашното поколение? Или малко по-късно... Не, не — да не си помислиш нещо лошо? Никой не те насилва. Ние сме готови да чакаме, колкото е необходимо. Впрочем в дълбочината на душата ми живее малка надежда, че ти ще ни дариш с нещо фундаментално още през моя живот. Признай, Ноел, нали никога преди това не си имал такива идеални условия за творческа работа? Аз не се страхувам от думата „идеални“. Кой от истинските учени не е мечтаел за такива условия. Кажи, не съм ли прав?

Екранът оставаше ням.

— Е, че кажи нещо, Ноел! Между другото защо не преминеш на звукова реч? Толкова отдавна не съм чувал гласа ти.

Екранът пламна в оранжево. След това на оранжевия фон пробягаха отчетливите черни редове:

„Тази форма на беседа напълно ме задоволява. Но по същество генералният директор на института естествено не е дошъл да се отдава на спомени и мечти. Струва ми се, лаборантът ви предупреди, че работното ми време изтече.“

— Е, защо така официално, Ноел?... Ако не искаш да говориш, отговаряй на екрана с текст. Аз наминах насам най-вече заради теб самия. Пък в края на краищата и аз ходя понякога в лабораториите. Няма вечно да седя в моя директорски кабинет! Но щом ти искаш да говорим по работа, позволи ми един малък въпрос... то е дреболия, но аз, кой знае защо, изведнъж си спомних за това... Ти вероятно знаеш защо твоят бивш ученик и лаборант Асперс напусна нашия институт? То беше твърде неочаквано и неприятно, още повече че той, изглежда, даваше надежди...

Известно време екранът остана празен. След това по него бавно мина надпис:

„А защо този въпрос изниква сега — след две години? Той да не е направил нещо?“

— Доколкото ми е известно, не... Но тогава неговото напускане, прилично на бягство, предизвика приказки... Дори се опасявах, че може някак си да се възползува от сведенията, почерпени... при общуването с тебе...

В разговорното устройство се чу хъркане, след това на екрана се появи надпис:

„Е, и какво? Възползувал ли се е?“

— Право да ти кажа, не зная... Повече никой не го е виждал.

„Точно това се очакваше. Той, разбира се, се е постарал да се махне някъде по-далеч.“

— Че защо пък, Ноел?

„Ние с него... не можахме да се разберем. Аз го изгоних.“

— Ти?

„А защо не? Нима това не е моята лаборатория?“

— Разбира се, разбира се... Но има дирекция, научен съвет... Кажи, Ноел, този Асперс дали е могъл да се възползува от това, което е знаел? С други думи, много ли знаеше той?

„Той знаеше почти всичко. Даже беше в течение на работите на Големия съвет.“

— Страхувам се, че това е било грешка, Ноел. Не е трябвало да му разкриваш всичко, още повече, че част от въпросите са засекретени.

В разговорното устройство отново се чу хриптене. След това на екрана се появи въпрос:

„Засекретени от кого?“

— Защо тази ирония, Ноел? — в гласа на професор Тизвуд прозвуча лошо прикрито раздражение. — Времената се менят... — професор Тизвуд изтри с кърпичка темето и врата си. — Виждаш ли, Ноел, Джуд Асперс е задържан от полицията... През последните седмици той твърде често се навъртал около нашия институт. Разбира се, не са го пускали. А когато при него отишъл полицейският офицер, този Асперс такива работи наговорил, че с неговото дело се заел самият комисар на полицията.

Чу се рязко щракване и екранът угасна. Професор Тизвуд погледна с учудване към пулта за управление. Цветните очи на сигналите гаснеха един след друг. Стрелките, едва колебаейки се, се връщаха в нулево положение.

— Ноел — нерешително продума професор Тизвуд, — почакай, Ноел! Искан да се посъветвам с теб... Ноел!...

— Уви, сър, той вече се изключи — каза влизащият лаборант, — това е негово лично време и никой не може да го застави да продължи разговора.

— Възмутително! — закрещя професор Тизвуд. — Слушайте, това е възмутително! Къде е дисциплината, млади човече? Защо се втурнахте тук?

— Не, сър, той ме извика — лаборантът посочи пулта за управление. — И ме помоли... да ви изпратя...

— Оо! — каза професор Тизвуд. — Оо! — повтори той, вдигайки ръце към тавана. — Това е вече прекалено.

Лаборантът побърза да отвори вратата.

* * *

Докато човекът, когото наричаха Асперс, разказваше своята странна история — отпуснал глава, без да поглежда никого, с някаква отчужденост от окръжаващите го, — професор Тизвуд го разглеждаше внимателно.

Без съмнение това беше Джуд Асперс. Но как се е изменил: подпухнал, остарял... На вид сега имаше над петдесет години, макар че в действителност — професор Тизвуд хвърли поглед към лежащия върху масата анкетен лист, в действителност той трябва да е на тридесет и две... Асперс говореше бавно, монотонно — вероятно разказваше това не за пръв път...

Пълната безсмисленост на всичко, което той разказваше, не предизвикваше съмнение, затова професор Тизвуд се мръщеше, въртеше се нетърпеливо в креслото и от време на време хвърляше многозначителни погледи към присъстващите.

Професор Брики седеше неподвижно, много изправен, суров, официален. На тънките му сухи устни беше застинала презрителна усмивка. Комисарят се облегна в креслото и отпусна глава на гърдите си. Очите му бяха полузатворени, сякаш че дреме. Младият червенобузест полицаи, чиято лява ръка беше прикована към дясната ръка на Асперс, се издаде напред. С отворена уста и учудено опулени очи той напрегнато слушаше разказа на арестувания.

Накрая Джуд Асперс млъкна. Той повдигна глава и бавно огледа присъстващите.

— Това ли е всичко? — попита професор Тизвуд.

— Всичко — каза комисарят.

Джуд Асперс кимна и отново отпусна глава.

— Вероятно е станало грешка, комисарю — след като помълча, забеляза професор Тизвуд. — Трябвало е да се обърнете към

психиатър.

Джуд Асперс се усмихна и поклати глава.

— Обръщаме се, професоре — възрази комисарят. — Арестуваният беше подложен на всестранна експертиза. Психиатрите твърдят, че той е здрав.

— Как здрав? — професор Тизвуд подскочи в креслото. — Този човек е Джуд Асперс, бивш наш инженер. Това могат да потвърдят десетки наши сътрудници от института и аз — пръв... А той твърди, че е... Не искам даже да повтарям цялата тази безсмислица. Професор Ноел Жироду беше най-добрият ми приятел. Той е учен със световна известност. В нашия институт — професор Тизвуд се удари в гърдите — създадохме начин да запазим гениалния интелект на Жироду. Да го направим безсмъртен. Вие естествено сте слушали, господин комисар, за този поразителен експеримент...

Комисарят смутено се изкашля.

— Та ето, Жироду умря, но неговият интелект живее, мисли, труди се за доброто на науката в една от лабораториите на нашия институт... Аз разговарях вчера с него...

Полицаят, към чиято ръка бе прикован Асперс, шумно въздъхна.

— Разговарях, както вие естествено разбирате, не с неговия дух — сърцито продължи професор Тизвуд, — а с него самия, с неговия интелект, с неговия разум...

— Вие сте разговаряли с този глупак, Джуд Асперс — тихо каза арестуваният. — Аз го преселих тук, във вашата електронна апаратура, аз, вашият колега Ноел Жироду, а сам заех неговото място в тази калпава обвивка.

— Слушайте — каза професор Тизвуд. — Стига! Ние вече чухме... Освен това вие не сте последователен. Току-що твърдахте, че не сте напълно Ноел Жироду.

— Не се хващайте за думата. Та създаденият във вашата лаборатория „двойник на Жироду“ нямаше даже и име. А сега аз съм интелектът на Ноел и тялото на Асперс. Нали все някак си трябва да се нарека.

— Е, стига — прекъсна го професор Тизвуд. — Ако вие действително сте с всичкия си, то вие сте обикновен измамник. И трябва да ви съдят като измамник.

— Но разрешете, господа — вдигна глава арестуваният. — Та вие сте учени!... Сега, когато ви разказах как можах да осъществя обратния експеримент — преминаване от електронната апаратура в живото тяло, защо ме вземате за побъркан и измамник? Вие допускате един ход на процеса — този, който сте успели да осъществите, а изключвате обратния. Обратния път открих аз... Дайте ми възможност и аз ще ви демонстрирам този процес. Аз мога например да пренеса вашия, хм... интелект, професор Тизвуд, в електронната апаратура на лабораторията, а на негово място да поместя това, което сега се намира там.

— Стига — решително каза професор Тизвуд. — Стига, Асперс! Нито аз, нито моят колега Брики искаме да ви слушаме повече.

— Не, господа, аз няма да мълча! Нито сега, нито по-късно... И не затова, че бих искал да се върна в електронната апаратура на вашия институт. Това желая най-малко от всичко... Но аз не съм измамник, не съм самозванец и не съм мошеник! Разбира се, моето превъплъщение, ето в това — той се тупна по гърдите — беше грешка. Аз прибързах, господа... Това беше двойна грешка. Не бива да се раздвоява човешката личност — да се отделя интелектът от тялото. Те са едно. Но експериментът си остава експеримент и той открива необикновени перспективи...

— Струва ми се, че можем да привършваме вече нашата конференция — вежливо каза професор Тизвуд. — Изяснихме всичко, което трябваше, нали, господин комисар?

— Да, естествено — кимна комисарят, ставайки. — Благодаря ви, господин професоре. Благодаря ви, господа! Отведете арестувания, Джонс.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 15, 16/1975 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.